

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Galina Stratulat,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2020, declarat de avocatul Ion Matusenco, în numele inculpatului

Cebanenco Valentin xxxx.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>29.10.2018 - 27.06.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.07.2019 - 07.07.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.09.2020 - 08.12.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 27 iunie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cebanenco Valentin a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 4 ani și 6 luni închisoare și art. 349 alin. (1/1) Cod penal la 8 luni închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 5 ani.

De la Cebanenco Valentin s-a încasat în beneficiul statului cheltuieli judiciare în sumă de 640 lei.

De la Cebanenco Valentin și Cebanenco Marin s-a încasat solidar în beneficiul statului cheltuieli judiciare în sumă de 640 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 141,54 lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Cebanenco Marin în baza art. 349 alin. (1/1) Cod penal, la 120 de ore muncă neremunerată în folosul comunității, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu sunt contestate.

2. Instanța de fond a constatat că Cebanenco Valentin, la 11.05.2018, aproximativ ora 04:00, aflându-se la terasa clubului de noapte „Diana”, amplasat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 11, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, urmărind scopul cauzării vătămării integrității corporale, urmare a unui conflict cu Catrinescu Mihail, Borș Sergiu și o altă persoană pe nume „Vasile”, în timp ce Catrinescu M. vorbea cu persoana pe nume „Vasile”, Cebanenco Valentin spontan i-a aplicat lui Catrinescu M. o lovitură cu pumnul în regiunea gâtului, în rezultatul căreia ultimul a căzut jos, cauzându-i lezarea traumatică a traheei cu emfizem subcutanat pronunțat regiunea cervicală, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1494 din 27 iulie 2018, a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur și prezintă pericol pentru viață, în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Aceste acțiuni au fost calificate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății.

La 28.12.2018, aproximativ în jurul orelor 20:10, Cebanenco Marin aflându-se în fața IP Centru al DP mun. Chișinău, amplasat pe str. Bulgară 40, mun. Chișinău, în legătură cu documentarea unui caz contravențional, acționând intenționat și împreună cu fratele său Cebanenco Valentin, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptelor sale, i-a agresat fizic pe ofițerul de sector al xxxxx, Marcuța Vasile și subofițerul șofer al xxxx, Bondari Serghei, aplicându-le mai multe lovituri în zona mandibulei și a corpului, totodată exprimând în adresa acestora cuvinte necenzurate.

Aceste acțiuni au fost calificate în baza art. 349 alin. (1/1) Cod penal, ca aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, însoțită de nimicirea bunurilor acestuia în scopul sistării activității lor de serviciu.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, deoarece recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, nu solicită administrarea de noi probe și nu are careva obiecții asupra probelor.

Dat fiind că probele administrate în faza de urmărire penală dovedesc integral vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 151 alin. (1) și 349 alin. (1/1) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă și alta mai puțin gravă, că au fost stabilite circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, cea atenuantă fiind – căința sinceră, luând în considerare și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit căror el beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei cu închisoare, noile limite fiind pe art. 151 alin.(1) Cod penal de la 3 ani 4 luni până la 6 ani 8 luni, iar pe art. 349 alin. (1) Cod penal de la 3 luni până la 2 ani închisoare, concluzionând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă

cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța ținând cont de circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat, instanța a concluzionat că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită cu închisoarea, urmând a fi dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, fiindu-i stabilită o perioadă de probațiune.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Marina Copeciuc, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie excluse aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, *iar în privința inculpatului Cebanenco Marin să fie aplicată o categorie mai aspră de pedeapsă.*

Apelanta a invocat că, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunilor, antecedentele penale stinse, nu pot oferi caracterul de circumstanță premisă pentru aplicabilitatea normei materiale prevăzute de art. 90 Cod penal.

Mai mult, instanța de judecată incorect nu a reținut în privința lui Cebanenco V. circumstanțe ce ar agrava răspunderea inculpatului, or, el a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, fiind în stare de ebrietate provocată de alcool și de asemenea a fost condamnat pentru infracțiuni similare la pedepse nonprivative de libertate, însă careva concluzii acesta nu a făcut, continuând să săvârșască infracțiuni punând în pericol sănătatea persoanelor din jur.

În circumstanțele expuse, instanța nu trebuia să-i aplice prevederile art. 90 Cod penal, urmând să țină cont de caracterizarea personalității inculpatului și anume de faptul că anterior inculpatul a fost condamnat pentru infracțiuni similare, neconștientizând faptul că el nu este pedepsit efectiv și proporțional pentru faptele săvârșite, a devenit mult mai încrezut în impunitatea sa și ca urmare, a continuat să săvârșască infracțiuni cu aplicarea violenței, iar Statul și sistemul de justiție este obligat să asigure protecția necesară comunității.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Cebanenco Valentin, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (1) și 349 alin. (1/1) Cod penal, i-a fost exclusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de fond, la numirea felului și măsurii de pedeapsă, a ținut cont de unele circumstanțe reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social și prejudiciabil al infracțiunilor, că infracțiunile săvârșite, conform prevederilor art. 16 Cod penal, se referă la infracțiuni mai puțin grave și grave, de personalitatea infractorului.

Ca circumstanță atenuată, s-a reținut, căința sinceră, iar ***circumstanțe agravante n-au fost reținute.***

Subsecvent, *instanța de apel nu poate reține circumstanță agravantă „săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea alcoolului”, or, instanța de fond, în partea constatatoare nu a indicat că inculpatul Cebanenco V. se afla în stare de ebrietate alcoolică, în timpul săvârșirii infracțiunilor înscrinate.*

Astfel, instanța de apel, la stabilirea măsurii de pedeapsă, a luat în considerație faptul că, *inculpatul avea antecedente penale stinse*, fiind judecat prin sentința Judecătorei Chișinău din 22.03.2017 în baza art. 349 alin. (1/1) Cod penal la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 375 unități convenționale, însă nu a tras concluziile respective, nu s-a corectat și reeducat și din nou a pășit pe calea infracționalității, a comis un concurs de infracțiuni, considerând necesar de a exclude inculpatului suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciare de tip semiînchis.

Totodată, instanța de apel a reținut că, *instanța de fond corect a aplicat și față de inculpatul Cebanenco Marin pedeapsa sub formă de 120 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.*

5. Avocatul Ion Matusenco, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că, la data comiterii actelor infracționale de către Cebanenco V., antecedentul penal era stins.

Reieșind din rigorile normei art. 111 Cod penal alin. (1), lit. e) se atestă situația juridică care de către inculpat a fost respectată în totalitate.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei inculpatului, instanța de judecată trebuie să aprecieze gradul de influență al circumstanțelor atenuante și agravante asupra pedepsei penale, atât în baza criteriului cantitativ, cât și a criteriului calitativ.

Cerința art. 75 alin. (1) Cod penal de a aplica o pedeapsă echitabilă constituie de fapt o cerință a principiului echității în dreptul penal care obligă instanța să-i aplice infractorului o pedeapsă legală și individualizată, capabilă de a restabili echitatea socială și de a realiza celelalte scopuri ale pedepsei penale (art. 61 alin. (2) Cod penal).

Prevederile art. 75 alin. (1) Cod penal cer ca pedeapsa aplicată să fie nu numai echitabilă și legală, ci și individualizată. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Individualizarea pedepsei se realizează de către instanța de judecată prin respectarea cerințelor art. 75 alin. (1) Cod penal de a ține cont la stabilirea categoriei și termenului (mărimii) pedepsei de următorii factori: gravitatea infracțiunii săvârșite; motivul infracțiunii; persoana celui vinovat; circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea; influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului; condițiile de viață ale familiei infractorului.

Anume toate aceste cerințe la determinarea pedepsei penale numite inculpatului au fost neglijate de către instanța de apel, în final fiind numită o pedeapsă neechitabilă și neindividualizată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se

întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate de lege. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel.

Ori, potrivit deciziei contestate, instanța de apel nu a acceptat motivele invocate de acuzator în apelul declarat, statuând că: „...***circumstanțe agravante n-au fost reținute...***, ***subsecvent, instanța de apel nu poate reține circumstanță agravantă „săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, provocată de consumarea alcoolului”***, ***or, instanța de fond, în partea constatatoare nu a indicat că inculpatul Cebanenco V. se afla în stare de ebrietate alcoolică, în timpul săvârșirii infracțiunilor încriminate...***, ***inculpatul avea antecedente penale stinse...***”, dar, divergent și neîntemeiat prin urmare, a agravat pedeapsa inculpatului

prin excluderea aplicării față de el a prevederilor art. 90 Cod penal, deci a individualizat-o neîntemeiat (*pct. 3., 4. din decizie*).

Mai mult, în situația în care inculpatul a comis o infracțiune gravă și alta mai puțin gravă, dar nu are antecedente penale, a recunoscut în totalitate faptele, s-a căit sincer de cele comise, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, a recuperat integral paguba cauzată părții vătămate Catrinescu Mihail, ultimul indicând în cererea sa că nu are pretenții față de inculpat și nu dorește să fie pedepsit aspru (*vol. 2, f.d. 135-136*), aplicarea față de inculpat de către prima instanță a prevederilor art. 90 Cod penal, constituie o pedeapsă echitabilă și proporțională gravității faptei savârșite, corespunzând scopului restabilitării echității sociale, corectării și resocializării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Pe lângă aceasta, conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeiuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități.

În această consecutivitate se reține că, potrivit proceselor-verbale ale ședinței judiciare din 25.09.2019, 06.11.2019 și 21.11.2019, a început examinarea cauzei completul format din judecătorii Ion Pleșca, Maria Negru și Alexandru Spoială, pe parcursul judecării cauzei mai mulți judecători au fost schimbați, iar au finisat judecarea cauzei și pronunțat decizia contestată judecătorii S. Teleucă, S. Gîrbu și S. Furdui (*vol. 2, f.d. 184-190, 207, 220; vol. 3, f.d. 1-2, 12-16*).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și

schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor Maria Negru, Alexandru Spoială și Silvia Vrabii.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările enunțate relevă, astfel, că instanța de apel greșit admis apelul procurorului, deoarece hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, a aplicat inculpatului pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursul ordinar este întemeiat.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei atacate în partea privind: *”Se admite apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Copeciuc Marina, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 iunie 2019 în partea executării pedepsei și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Cebanenco Valentin, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 349 alin. (1/1) și 151 alin. (1) Cod penal, a-i exclude suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciare de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei închisorii de către Cebanenco Valentin a-l calcula din momentul reținerii lui de către organele competente”, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței potrivit cărei: „Conform art. 90 Cod penal, se suspendă condiționat executarea pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Cebanenco Valentin pe o perioadă de probațiune de 5 ani”.*

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Ion Matusenco, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2020, în partea privind: *”Se admite apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Copeciuc Marina, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 iunie 2019 în partea executării pedepsei și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Cebanenco Valentin, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 349 alin. (1/1) și 151 alin. (1) Cod penal, a-i exclude suspendarea condiționată a executării pedepsei*

închisorii în baza art. 90 Cod penal, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciare de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei închisorii de către Cebanenco Valentin a-l calcula din momentul reținerii lui de către organele competente”, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Chișinău din 27 iunie 2019, potrivit cărei: „Conform art. 90 Cod penal, se suspendă condiționat executarea pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Cebanenco Valentin pe o perioadă de probațiune de 5 ani”.

În rest, decizia contestată se menține.

Cebanenco Valentin xxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 30 decembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Galina Stratulat

Victor Burduh

